

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 17 от 18.07.2023 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 18.07.2023 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Диляна Илиева
Илия Вълков
Ирина Недева

изслуша доклад по три жалби с вх. №№ 10-015, 10-017, 10-019 от 2023 г. на Г. К. срещу телевизия „България Он Ер“ за участия на доц. О. Б. от Института за икономически изследвания към БАН в предаванията „България сутрин“ (15.05.2023 г. и 15.06.2023 г.) и „Брюксел 1“ (22.04.2023 г.).

Постъпилите жалби са обединени за общо разглеждане. В тях се твърди, че е осъществено нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на телевизия „България Он Ер“.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 10-015/2023 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез предаването „България сутрин“ от 15.05.2023 г. със заглавие в сайта на медията „Ще ядем по-евтина храна през лятото, новата реколта зърно ще бъде по-скъпа“.

Жалба с вх. № 10-017/2023 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез предаването „Брюксел 1“ от 22.04.2023 г. със заглавие в сайта на медията „Ще се стигне ли до съд с ЕК заради забраната на внос от Украйна?“

Жалба с вх. № 10-019/2023 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез предаването „България сутрин“ от 15.05.2023 г. със заглавие в сайта на медията „Масово ядем замразен вносен хляб, млечните продукти може да поскъпнат още“.

И трите жалби засягат участия на доц. О. Б. от Института за икономически изследвания към БАН.

2. Жалбите са подадени в допустимия от правилника срок.

3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбите, те са допустими.

4. Становища от телевизия България Он Ер са **получени**.

II. ЖАЛБА

А) В жалба вх. No 10-015/2023 г. Г. К. твърди:

„В предаването са разпространени неверни данни за инфлацията на храните в ЕС и България:

1) Твърдение: „Цените на храните в Европа на годишна база са се повишили с 10“ (2:00)

Факти: Цените на храните в ЕС-27 са се повишили с 15,1 на месечна

2) Твърдение: „През май яйцата в Европа се повишават – това е статистика на Евростат средно за ЕС - пълномасленото мляко се е увеличило с 2,5%“ (2:30)

Факти: През май на месечна база цените на пълномасленото мляко в ЕС са намалели с 1,8

3. Твърдение „Виждаме, че млечните продукти лека по лека започват да спада у нас за разликата от Европа, където се вдигат цените“ (10:50)

Факти: Цените в ЕС спадат, като намалението на цените на мляко е 1,8, сирене – 0,2, на киселото мляко с 1,2.

4. Твърдение: „Хлябът си седи е на едно и също ниво, но е по високо, 2 пъти по-високо, отколкото миналата година май месец, въпреки че ДДС е нулево“. (4:40)

Факти: Цените на хляба през май 2023 г. са с 1,4% по-ниски, отколкото през май 2022 г.

Данните са на Евростат и източниците са дадени в приложения документ.

HCIP - monthly data (monthly rate of change); HCIP - monthly data (annual rate of change)

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/hicp/database>“

Б) В жалба вх. No 10-017/2023 г. Г.К. твърди:

Следните твърдения на доц. Б. са неверни.

1. Твърдение: „Първо Полша сигнализира. Тя е засякла ред такива и токсини в зърното, и ГМО сортове при слънчоглед и при пшеница, това са все неща, които са забранени в рамките на ЕС.“ (1:00)

Твърдението на доц. Б., че Полша е установила ГМО сортове в украински слънчоглед и пшеница не може да е вярно, защото в света няма създадени ГМО сортове на слънчоглед, а при пшеницата има само полеви опити и никъде в света няма търговско отглеждане на ГМО пшеница.

2. Твърдение: „Те трябва да приемат определени закони, да забранят ГМО-то, както е у нас“. (1:50)

Факти:

Законодателството на ЕС не забранява ГМО, а включва изисквания за одобряването на ГМО, проследяване, етиктиране, контрол и т.н. Законодателството позволява всяка страна да определи дали ще допуска производство и продажба на ГМО продукти. В България има пълна забрана за всякакво освобождаване в околната среда и отглеждане на ГМО, включително на ГМО разрешени за пускане на пазара на ЕС. Това обаче е национално решение, а не изискване на ЕС.

3. Не е вярно твърдението, че засечените проблемни пратки в Полша и Словакия могат да са основание за общо спиране на вноса от Украйна. (2:00) При вноса на всяка страна е възможно да има проблемни пратки, но това не е основание за спиране на целия внос от дадена страна. Проблемните пратки се унищожават или връщат.

4. Твърдение: "Те са две [споразумения]. Едното е за Украйна като асоцииран член като асоцииран член и за това, което е разрешено за внос – там няма как да го спрем, нямаме законно основание да го спрем, освен ако не са нарушени изискванията, защото, за да внасяш в ЕС, трябва да изпълняваш същите изисквания, които изпълняваме и ние членките на ЕС по отношение на качество и санитарен контрол. Второто споразумение, което беше прието набързо и то нямаше как да е след началото на войната, то е за реекспорт и за осигуряване понеже се води война, а ние сме солидарни. Ние поехме ангажимент целият ЕС да осигури коридори за реекпорти. Тогава вече качеството няма такова значение да отговаря изцяло на изискванията на ЕС, но част от тази продукция отиде в нашите предприятия, а тя не трябваше не бъде там". (3:00)

Факти:

4.1 Не съществува споразумение за реекспорт/транзит. През май 2022 г. е публикувано съобщението на ЕК: „План за действие за коридорите на солидарността между ЕС и Украйна с цел улесняване на износа на селскостопански продукти от Украйна и на двустранната търговия с ЕС“. Както е видно от заглавието то цели улесняване както на украинския износ към трети страни, така и двустранната търговия. В документа е посочено, че „В законодателството на ЕС не се изисква ветеринарно или фитосанитарно сертифициране нито за вноса на зърно, нито за транзитното му преминаване през ЕС. Държавите членки, в рамките на национална програма за контрол, могат да вземат проби, за да проверяват съответствието с изискванията на ЕС както по отношение на вноса, така и на националния пазар. Тези проверки обаче трябва да бъдат основани на оценка на риска, пропорционални и недискриминационни“. (1). В този смисъл не е вярно, че за транзита на украинско зърно са въведени облекчени процедури, които Украйна не спазва.

4.2 Твърдението, че част от продукцията, която е трябвало да премине през страната е останала в нашите предприятия е спекулативно. Публикациите в медиите и данните от статистиката показват, че у нас основно е влязъл украински слънчоглед, защото е закупен от българските преработватели, а на защото е отпадал от транзита.

Трябва също така да се има предвид, че транзитът на украинско зърно през България е сравнително малък. По данни на комисаря по земеделие В. транзитът на украинско зърно през България е по-малко от 100 хил. тона, сравнено с 7 млн. тона през Румъния, 700 хил. тона – Полша, Унгария – 300 хил. тона и Словакия – 200 хил. тона. (2).

5. Твърдение: "Когато излезе, таксата се освобождава. Трябват такива мерки, които не са забранени. При нас просто нямаше контрол. Първа страна е Румъния, те влизат вътре, трябва да премине през територията на България и да излезе – или до пристанищата, или сухопътно. Никой обаче не е контролирал това и наистина се пълнят маслобойните предприятия и мелниците с такова зърно, което сега казват, че са го проверили", (3:40)

Факти:

5.1. България не може да налага такси върху транзита на вносни стоки. Таксите са част от търговската политика, а тя според Договора за функционирането на ЕС е изключителна компетентност на Съюза, поради което едностранни мерки не са допустими.

5.2. Не е вярно твърдението, че българските мелници са се напълнили с украинско зърно. Твърдението многократно е опровергавано в медиите. По данни на МЗХ в България е внесена само 20 хил. тона украинска пшеница през 2022 г.

6. "В същото време министърът според мен се изложи като държавник, защото каза, че са засекли ред такива нарушения като в Полша, но не са ни ги съобщили, докато поляците при всяко такова нещо, тяхната агенция за храните, съобщават. Ние изведнъж разбрахме, че и при нас има такива решения. От друга страна излизат съобщения, че слънчогледът е украински и отговаря на всички изисквания и е безопасен. Дали е така, не знаем. Дали са съобщили в Брюксел, не знаем (4:30)

Факти:

6. Министърът земеделието Я. Г. твърдеше в медиите, че има единични пратки с вредители. Българската агенция по безопасност на храните е открила само една пратка слънчоглед и три пратки с пшеница с жива зараза от складови неприятели – бръмбари. (3)

Източници

(1) COM(2022) 217 final, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет и комитета на регионите. План за действие за коридорите на солидарността между ЕС и Украйна с цел улесняване на износа на селскостопански продукти от Украйна и на двустранната търговия с ЕС, 12.5.2022 г.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52022DC0217&fbclid=IwAR1Rfg3FZWSETQBP2IQygKajMIaXp9kQK17lsT54EoIWwwGDK8m3urA82WA>

(2) Preliminary remarks by Janusz WOJCIECHOWSKI, European Commissioner for Agriculture, during the press conference following the Agriculture and Fisheries Council on 30 May 2023 in Brussels. Press conference - Part 2 – (6:30)

<https://newsroom.consilium.europa.eu/events/20230530-agriculture-and-fisheries-council-may-2023/140115-2-press-conference-part-2-20230530>

(3) БНР, Проверка на факти, Отровна ли е внесената от Украйна пшеница?, 27.04.2023

<https://bnr.bg/factcheck/post/101815103/ukrainsko-zarno>

В) В жалба вх. No 10-019/2023 г. Г.К. твърди:

В предаването е разпространена следната невярна информация:

I. В предаването доц. Б. казва: "45% от хляба, който консумираме в градовете, идва от търговските вериги. Това са вносни хлебопекарни смеси, ние с мярката за нулева ставка стимулирахме вносителите и чуждите производители". (5:00)

През 2022 г. са внесени около 11 хил. тона брашно и 6,5 хил. тона хлебни смеси и теста. Дори да допуснем, че целият внос е използван за производство на хляб в търговските вериги, количеството е очевидно недостатъчно, за да се нахранят близо половината от жителите на градовете в България (виж Таблица 1 и 2 в прикачения файл). Очевидно е също, че в търговските вериги не се продава само прясно изпечен хляб. Доц. Б. е правил това напълно погрешно твърдение в 6 предишни предавания "България сутрин" и нито веднъж журналистите не са попитали за източника на тази информация и метода на оценката.

Източник: Eurostat, EU trade since 1988 by HS2-4-6 and CN8

II. Твърдение на доц. Б.: „При млечните продукти, ако се засили контролът, [няма да влизат] част от тези сухи млека и млечни концентрати, които идват от Украйна от райони, които не би трябвало да се внасят в България и в ЕС. Ние допускаме такъв внос заради солидарност с Украйна. Украйна е асоцииран член и тя трябва в този период да отговори на всички изисквания. Да произвежда така както ние произвеждаме. Та част от тези сухи млека и млечни концентрати, ако има контрол, няма да влизат и тогава цените ще се вдигнат (9:00).

Факти:

През 2022 г. вносът на сухо мляко от Украйна е 1,8 хил. тона, което е три пъти повече от 2021 г. Обаче през 2022 г. вносът на сухо мляко в България не се е увеличил, а е намалял с 4,3 хил. тона, което означава, че украинският внос е заместил внос от други страни (Фигура 1 в прикачения документ). Вносът на украинско сухо мляко през първото тримесечие на 2023 г. е 494 тона, а по данни на МЗХ през този период са преработени 171 хил. тона мляко. Това от своя страна означава, че вносът сухо мляко от Украйна не може да има осезаемо влияние върху изкупните цени на суровото мляко или на млечните продукти на българския пазар.

Няма никакви доказателства, че има проблеми с качеството на украинското сухо мляко. Законодателството на ЕС изисква предприятията, които произвеждат продукцията за износ в ЕС да отговарят на всички стандарти на Съюза. Списъкът на украинските предприятия, които имат разрешение за износ в ЕС е даден на интернет страницата „TRACES“ - https://food.ec.europa.eu/animals/traces_en.

Източници: МЗХ, Информационно табло мляко и млечни продукти, май 2023. https://www.mzh.government.bg/bg/media/filer_public/2023/05/16/info_tablo_mliako_-_2023-05-15.pdf
МЗХ, Внос на мляко и млечни продукти в България през периода 2021 - февруари 2023 г., по групи продукти и по страни.

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2023/06/08/vnos_na_mlechni_produkti_2021_-_fevruari_2023.pdf

III. В предаването журналистът В. Д. казва: „Вие сте добър в прогнозите доц. Б.“. (7:50)

Твърдението на журналиста не е вярно. От март 2022 г. до 15 юни 2023 г. доц. Б. е участвал в 12 епизода на предаването „България сутрин“, като в 6 от тях е правил прогнози за цените на храните и земеделската продукция (Таблица 4 в прикачения файл). Нито една прогноза на доц. Б. не се е оказала вярна, но по-големият проблем е, че някои от тях са изключително погрешни.

Резюме на прогнозите, които е правил на доц. Б. в ефира на предаването „България сутрин“ и кратък коментар за точността им е даден по-долу.

(1) 25.04.22. В предаването се коментира анализът на Института за икономически изследвания при БАН, според който цените на храните ще се увеличат с повече от 50, който предполага, че войната свършва утре, лека-полека връзките започват да се възстановяват и така стигаме до тези 50. Реалистичният е около 100%“. (8:20)

(2) 19.05.2022. Предаването започва с информацията: От БАН прогнозираха над 200 при оптимистичния. Доц. О. Б. посочва, че ще има „поне два пъти поскъпване на основните храни [до 1 октомври], ако войната в Украйна продължи.“ (0:30; 12:00)

Тази прогноза се оказва напълно погрешна. Войната продължава и до днес. Цените на храните през октомври 2022 г., сравнени с октомври 2021 г. са се повишили с 27 повишение на цените на храните, а цените на пшеницата, царевичата и слънчогледа са спаднали (виж Таблица 3 в прикачения документ).

(3) 13.07.2022. Доц. Б. прави следната прогноза в предаването: „Въпреки това зърното от тази реколта е по-евтино, но от следващата ще бъде много по-скъпо. Нашата прогноза е за 50% нагоре от 1 октомври“. (3:20) (14:30)

До ноември има известно стабилизиране на цените на пшеницата и царевичата на нивата от юли 2022 г, но след това започва спад на цените, който продължава и до днес. Цените на слънчогледа растат през август и са стабилни през следващите три месеца, но след това също започват да спадат.

Източник: МЗХ, Обзор за състоянието на зърнения пазар и движение на зърното в страната за периода 09.06.2023 - 16.06.2023 г.

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2023/06/19/obzor_0906-16062023_str.pdf

(4) 05.09.2022 Доц. Б. прави следните прогнози в предаването: „Цената на олиото пак ще тръгне нагоре с около 50%. При захарта също се очаква поскъпване”. (11:00) „Хлябът вече е поскъпнал два пъти ... Хлябът ще поскъпне от два до два и половина пъти. Хлябът няма как да не поскъпне, ако запазим същото качество и размери на хляба. Ние го изчисляваме на килограм и затова казваме, че два пъти поскъпна“. ”Европа ще се спаси, глад няма да има, но ще има недостиг на продукти - голям” (6:30).

В Европа не е имало недостиг на храни.

Вместо прогнозирания ръст на цените на олиото с 30 по-ниска, отколкото през септември 2022 г. Цените на захарта имат известно покачване през октомври, но като цяло то е малко - към май 2023 г. поскъпването 6% (Фигура 3 в прикачения документ).

Към септември 2022 г. хлябът не е поскъпнал два пъти както твърди доц. Б., а с 27% в сравнение със септември 2021 г. През периода септември 2022 г- май 2023 г. цените на хляба са се повишили незначително (Фигура 4 в прикачения документ).

Източник: Eurostat, HICP - monthly data (index).

(5) 11.10.2022. Доц. Б. прогнозира отново растеж на цените на хляба: „Няма как да расте цената на зърното и цената на брашното да не е нагоре. ... Октомври, ноември, декември ще влезе новата реколта от зърно - поне 20-30% ще има ръст на цената на хляба”. (16:20).

Няма ръст на цената на хляба до края на 2022 г. През май 2023 г. хлябът е с 4.4% по-скъп, отколкото през октомври 2022 г., когато е направена прогнозата.

Източник: Eurostat, HICP - monthly data (index).

(6) 28.12.2022. Прогнозата на доц. Б. е: „Старата реколта се е изчерпала и сега консумираме новата, а най-висока ще е цената на зърното през януари и февруари, но е трудно е да се прогнозира кога точно ще се отрази това върху цените на дребно”. (7:00) „Сега е по-евтино сиренето, но това сирене, което ще излезе с по-скъпото мляко ще се отрази в цената и прогнозира по-скъпо сирене напролет и лятото”. (8:20)

Цената на пшеницата през януари и февруари спада (виж Фигура 2). Цената на сиренето е относително стабилна в месеците след прогнозата (виж Фигура 4). -

Източник: Eurostat, HICP - monthly data (index).

Накрая, журналистите следва да имат предвид, че в периоди на инфлация грешните прогнози за голям растеж на цените са изключително вредни, защото формират инфлационни очаквания, които подхранват инфлацията. Неверните и необосновани прогнози за растеж на изкупните цени на селско стопанската продукция може да подведат земеделските производители, особено по-дребните, и да ги стимулират да не продават в изчакване на по-високи цени.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

1.1 Точност

1.1.2 Няма да публикуваме информация, за която знаем, че е невярна.

1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

До Комисията са постъпили становища по трите жалби от телевизия „България Он Ер“, които имат сходен характер“

„Материалите представляват публикации въз основа на излъчени в ефира на телевизия Bulgaria ON AIR участия на доц. Б.

И в голямата си част жалбоподателят цитира изказвания на госта и преразказва гостуванията му в предаванията на медията. По своята същност процесните материали представляват отразяване на участието на доц. Б. в телевизионно предаване, като медията не взима отношение по изложените факти, които не са резултат от журналистическо проучване, а представляват мнение и анализ на експерт от БАН.

С настоящия отговор оспорваме твърденията на жалбоподателя за нарушение както на посочените точки от Етичния кодекс, така и като цяло етичните правила и журналистическата етика в посочения материал.

Бихме искали да отбележим, че освен процесната жалба, подадена от г-жа Г. К., сме получили, на същата дата, чрез Вас още две жалби с номера № 10-017 от 2023 г. и № 10-019 от 2023 г., които отново са насочени към отразени участия на доц. Огнян Б. и направените от него твърдения. Това дава основание за съмнения дали не е налице някакъв повод за лично отношение между жалбоподателката и доц. Б. или те имат концептуални различия във връзка с извършения анализ на информацията и направените прогнози, като нашата медия не би желала да взима отношение, както и да бъде намесвана в евентуален спор между тези лица.

По преценка на редакторския ни екип експертното мнение на доцент към БАН при анализ на актуалните теми, свързани с движението цените на основни продукти в България, би било интересно за зрителя. Това е причината доц. О. Б. да е поканен и е взел участие в сутрешия блок на телевизията.

Всички твърдения, които жалбоподателката квалифицира като „невярна информация“, са направени от госта и по никакъв начин не са резултат от журналистическо проучване, нито са предадени под формата на редакторски материал, който е подготвен и публикуван с цел да отразява позицията на медията.

Предаването „Сутрешиен блок“ се излъчва на живо в ефира на телевизията и поведението на водещите е обвързано както с контекста на конкретната тема, за която е поканен госта, така и с развитието на водения разговор – в случая изнесената информация. Подобно предаване не предполага водещите в реално време да проверяват изнесената информация с още няколко източника и да влизат в диспут с госта, а целта им е да поведат разговора така, че да бъде уточнена неговата експертна позиция и прогноза. Нито в публикуваните статии, нито в прикачения към тях видео материали (отразяващ гостуването на Доцент Б.) има поднесена каквато и да било информация, която да отразява лично мнение на водещите, респективно на медията.

По конкретните текстове от Етичния кодекс на българските медии, които се твърди, че са нарушени:

- „Точност“, както по-горе отбелязахме, процесната публикация отразява гостуването на Доцент Б. и по никакъв начин не е модифицирана, нито думите му са били интерпретирани по различен начин. Това може да се потвърди и от прикачения видео материал, отразяващ гостуването му. Следователно отразеното гостуване е предадено максимално точно.

- „Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията“. В публикувания материал на сайта всички твърдения на госта са поставени в кавички, което ги прави ясно разграничими от останалото съдържание.

Посочените в жалбата разминавания в информацията няма да коментираме по същество, тъй като подобен анализ би бил резултат на сериозно проучване, а и не е нужен за конкретното производство, тъй като посочените твърдения не отразяват позиция на медията.“, се казва становището на медията

„Сутрешият блок“ и „Брюксел 1“ не представляват „Новини“ по смисъла на ЗРТ.

Въпреки това и на основание, чл. 18 ЗРТ, във всички случаи, когато с даден материал е засегнал конкретно лице сме предоставяли право на отговор. В конкретната хипотеза право на отговор не е търсено в предвидения 7-дневен срок, нито след изтичането му, като наред с това не сме получили нито запитване/позиция или каквото и да било изявление, което да изисква да излъчим опровержение на въпросния материал, който, отново подчертавам, изразява експертното мнение на външен за медията и утвърден експерт с многогодишен опит – доц. Б. В този смисъл считаме, че претенциите по изнесените факти и твърдения следва да бъдат отправени от жалбоподателката към доц. Б.

С оглед на гореизложеното – считаме, че не са налице нарушения на Етичния кодекс на българските медии и жалбата следва да бъде оставена без уважение.“

V. ФАКТИ

Доц. О. Б. е редовен гост в програмата на телевизия „България Он Ер“. Участва в различни предавания и е представян от водещите като експерт от Института за икономически изследвания към БАН. Той коментира теми, свързани с пазара на храни и хранителни продукти, законодателни инициативи, национални и европейски регламенти в този сектор. Поставя тези теми в широк геополитически контекст, включително и ефектите върху пазара от войната в Украйна. В своите участия, които са споменати и в трите жалби, гостът е сам в студиото, форматът не е дискуссионен.

Гостът представя голямо количество данни, преобладаващата част - количествени, за да аргументира своите анализи и прогнози. Тези данни се представят на зрителя, без да бъдат визуализирани на видеостена в студиото. Водещите и гостът не коментират конкретно произхода и източника на данните, които се представят по време на разговора.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата, запозна се с предаванията и публикациите на сайта на телевизия „България Он Ер“. Комисията разглежда конкретно всеки един случай към въпроса дали има манипулиране и преднамерено представяне на фактите и дали се разпространява проверена информация от достоверни и адекватни източници.

В случая КЖЕ взе предвид следното:

а) Относно евентуалната **неточност на данните, посочена в жалбата на базата на статистически източници:**

- КЖЕ отбелязва значението на вида медия - ако информацията се публикува в печатна медия или сайт, може по-добре да се отразят данните, в радио и телевизия е по-трудно.
- В реално време водещият по-трудно може да прави проверка за достоверност на статистически данни.
- В радио и телевизия по-трудно се възприемат големи обеми числа; журналистите сами насърчават закръгляване на данни, защото другото се възприема и запомня от аудиторията трудно.

б) **Относно посочването на източниците на данните** – наистина нито гостът посочва източници, нито водещите питат за тях. КЖЕ обсъди задължението в жив ефир да се посочват източниците и стигна до извода, че гостът като експерт от БАН може да бъде възприеман сам по себе си като източник, натрупал експертен опит от достоверни източници. Според КЖЕ нормалната практика е експертът да не бъде питан за всички източници в подкрепа на тезите му. Това не изключва изискването за критичност в зависимост от изнасяните тези и данни.

в) **По въпроса дали гостът е адекватен за целите на предаването** – Комисията няма основание да смята, че поканеният не е компетентен по темата икономика, включително храни (работи в Института по икономически анализи в БАН);

На базата на горното Комисията се съсредоточи върху въпроса дали фактическите неточности, допуснати от госта в ефир, са основание за извода, че има нарушение на етичните стандарти за точност. Беше обсъден въпросът има ли тенденциозност в отклоненията, описани в жалбата, доколкото те са в една посока спрямо точните данни - което би позволило да се направи извод за преднамереност и тенденциозност. Беше установено, че според твърденията на експерта по някои въпроси България демонстрира по-лоши резултати от реалните, но по други въпроси отклоненията са в полза на България.

Изложеното дава основание на КЖЕ да стигне до извод, че разминаванията между изложените в предаването количествени данни и изводите, направени на тази основа, и данните, посочени от жалбоподателя, не дават основание за констатиране на нарушение на стандартите за точност предвид посочените по-горе особености на живото телевизионно предаване.

Неточно говорене на експерт може да създаде впечатление за преднамереност, което обаче в случая според КЖЕ не е налице.

КЖЕ отново напомня, че водещите трябва да бъдат критични към позициите на своите събеседници, особено когато те са сами в студиото. Така се гарантира плурализъм и се дава възможност зрителите и слушателите сами за създадат информирано мнение.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира жалба с вх. No 10-012 /2023 за **неоснователна**.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Ева Петрова